

EUROOPAN PARLAMENTTI

2014 - 2019

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta

2014/2236(INI)

15.4.2015

MIETINTÖLUONNOS

yhteiskunnallisesta yrittäjyydestä ja sosiaalisesta innovoinnista työttömyyden
torjunnassa
(2014/2236(INI))

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta

Esittelijä: Verónica Lope Fontagné

PR_INI

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PERUSTELUT.....	8

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

yhteiskunnallisesta yrittäjyydestä ja sosiaalisesta innovoinnista työttömyyden torjunnassa (2014/2236(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 3. maaliskuuta 2012 annetun komission tiedonannon "Eurooppa 2020 – Älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun strategia" (COM(2010)2020),
- ottaa huomioon 6. helmikuuta 2013 antamansa päätöslauselman yritysten yhteiskuntavastuusta: tilivelvollinen, avoin ja vastuullinen yritystoiminta sekä kestävä kasvu¹,
- ottaa huomioon 19. helmikuuta 2009 antamansa päätöslauselman osuus- ja yhteisötaloudesta²,
- ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 184 artiklan,
- ottaa huomioon eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista 17. huhtikuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 346/2013,
- ottaa huomioon 20. marraskuuta 2012 antamansa päätöslauselman sosiaalisen yrittäjyyden aloitteesta – suotuisan toimintaympäristön luominen sosiaalisen talouden ja innovoinnin keskiöön kuuluville sosiaalisille yrityksille³,
- ottaa huomioon 10. maaliskuuta 2011 hyväksymänsä kannanoton⁴,
- ottaa huomioon nuorten yrittäjyyden edistämisestä nuorten sosiaalisen osallisuuden parantamiseksi 20. toukokuuta 2014 annetut neuvoston päätelmät⁵,
- ottaa huomioon työllisyyttä ja sosiaalista innovointia koskevasta Euroopan unionin ohjelmasta ("EaSI-ohjelma") 11. joulukuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1296/2013, johon sisältyy mikrorahoitus ja yhteiskunnallinen yrittäjyys -lohko,
- ottaa huomioon 20. lokakuuta 2011 annetun komission tiedonannon Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle aiheesta sosiaalisen yrittäjyyden aloite (COM(2011)0682),
- ottaa huomioon työjärjestyksen 52 artiklan,

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2013)0049.

² EUVL C 76 E, 25.3.2010, s. 16.

³ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2012)0429.

⁴ EUVL C 199 E, 7.7.2012, s. 187.

⁵ [http://eurlex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614\(04\)&from=FI](http://eurlex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014XG0614(04)&from=FI)

- ottaa huomioon työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan mietinnön (A8-0000/2015),
- A. ottaa huomioon, että yhteisötalous työllistää yli 14 miljoonaa ihmistä, eli noin 6,5 prosenttia EU:n työntekijöistä; ottaa huomioon, että EU:ssa on 2 miljoonaa yhteiskunnallista yritystä, joiden osuus EU:n yrityksistä on 10 prosenttia;
- B. ottaa huomioon, että talous- ja rahoituskriisin seurauksena köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen ovat lisääntyneet, samoin kuin pitkäaikaistyöttömyys;
- C. ottaa huomioon, että yhteisötalouden yritykset ovat joustavampia ja innovatiivisempia, ne tarjoavat suotuisat työolot ja mukautuvat paremmin taloudellisiin ja sosiaalisiin olosuhteisiin;
- D. ottaa huomioon, että yhteisötalouden yrityksille on luonteenomaista niiden jäsenten tai osakkaiden vahva osallistuminen yrityksen johtamiseen ja toiminnan täysi avoimuus ja että ne vastaavat eettisen, sosiaalisen ja ympäristöä kunnioittavan yritystoiminnan kasvavaan kysyntään kansalaisten keskuudessa;
- E. katsoo, että yhteisötalouden yrityksiin kuuluu hyvin monenlaisia yrityksiä ja että suurinta osaa niistä ei ole tunnustettu oikeudellisesti EU:n tasolla, vaan ainoastaan joissakin jäsenvaltioissa kansallisesti vaihtelevin oikeudellisin muodoin;
- F. ottaa huomioon, että sosiaalinen innovointi koskee uusia ideoita, olivatpa ne sitten tuotteita, palveluita tai yhteiskunnallisen järjestäytymisen malleja, jotka on suunnattu vastaamaan uudenlaisiin yhteiskunnallisiin ja ympäristöön liittyviin vaatimuksiin ja haasteisiin, joita ovat esimerkiksi väestön ikääntyminen, työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen, moninaisuuden hallinta, nuorisotyöttömyys tai ilmastonmuutos;
- G. ottaa huomioon, että tunnustuksen puute, johon yhteiskunnalliset yritykset usein törmäävät, vaikeuttaa entisestään niiden rahoituksen saantia sekä julkisen että yksityisen rahoituksen osalta; ottaa huomioon, että yhteisötalouden yritykset ovat pääasiassa pk-yrityksiä ja mikroyrityksiä;
- H. ottaa huomioon, että koulutuksen pitää olla ensisijaisessa asemassa, kun edistetään yrittäjyyttä nuorten keskuudessa;
- I. ottaa huomioon, että yhteiskunnalliset ja erityisesti työhön sijoittamista harjoittavat yritykset tarjoavat työmahdollisuuksia kaikkein kauemmaksi työmarkkinoista jääneille ihmiselle;

Johdanto

1. toteaa, että yhteisötalouden yritykset ovat yrityksiä, joiden pääasiallinen tarkoitus on yhteiskunnallisen tavoitteen saavuttaminen, oli kyseessä sitten heikommassa asemassa olevien yhteisöjen työllistäminen, palvelujen tarjoaminen niiden jäsenille tai yleisesti myönteisten yhteiskunnallisten ja ympäristövaikutusten aikaansaaminen, eikä niinkään yritysten jäsenten tai osakkaiden saaman tuoton maksimoiminen, sillä tuotto sijoitetaan uudelleen näiden tavoitteiden saavuttamiseen; huomauttaa, että EU:ssa toimivien

yhteisötalouden yritysten oikeudellisista ja toiminnallisista eroista huolimatta niillä on monia yhteisiä ja tunnistettavia ominaisuuksia;

2. korostaa, että yhteisötalouden yrityksillä on vahva kytkös paikallisiin ja alueellisiin yhteisöihin, joten ne tuntevat paremmin, mitkä ovat niiden erityistarpeet, ja voivat tarjota niihin sopivia tuotteita ja palveluita ja parantaa sosiaalista ja alueellista koheesiota;
3. panee tyytyväisenä merkille, että yhä useammat tavanomaiset yritykset soveltavat kaupallisessa toiminnassaan yritysten yhteiskuntavastuun strategioita; muistuttaa, että yritysten yhteiskuntavastuun strategioiden soveltaminen ei ole riittävä edellytys sille, että yritys katsottaisiin yhteisötalouden yritykseksi;
4. katsoo, että sosiaalisella innovoinnilla rakennetaan perustaa kasvulle, joka edistää kestävämpää, osallistavaa ja sosiaalista koheesiota synnyttävää yhteiskuntaa;
5. katsoo, että yhteisötalouden yritysten yrittäjyystaitojen, ammattimaisuuden sekä kehitys- ja kasvuedellytysten vahvistamiseksi ja sosiaalisten innovaatioiden keskusten perustamiseksi on ensiarvoisen tärkeää edistää vuorovaikutusta muiden innovatiivisten yhteiskunnallisten yrittäjien, yliopistojen sekä sosiaalisten investoijien kanssa;

Eurooppa 2020 -strategia

6. toteaa, että EU on kaukana Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden ja erityisesti työllisyyteen, innovointiin ja köyhyyden vähentämiseen liittyvien tavoitteiden saavuttamisesta, ja että yhteisötalous edistää kestäväää, älykästä ja osallistavaa talousmallia Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden mukaisesti;
7. korostaa, että yhteisötalous tarjoaa sosiaalisen ja osallistavan luonteensa vuoksi työpaikkoja heikoimmassa asemassa oleville ryhmille ja edistää talouskasvua, solidaarisuutta ja sosiaalista koheesiota;
8. pyytää komissiota ja jäsenvaltioita ottamaan yhteisötalouden yritykset mukaan työllisyyttä ja sosiaalista osallisuutta koskeviin toimintasuunnitelmiin;
9. pyytää jäsenvaltioita sisällyttämään kansallisiin nuorisotakuuohjelmiinsa toimet yhteiskunnallisen yrittäjyyden ja sosiaalisen innovoinnin edistämiseksi;
10. korostaa, että yhteisötalouden yrityksillä on vaikeuksia osallistua julkisiin hankintoihin; pyytää helpottamaan osallistumista julkisiin hankintoihin asianmukaisella neuvonnalla ja yksinkertaistamalla vaadittavia menettelyjä; pyytää suosimaan julkisissa hankinnoissa halvimpien hintojen sijasta tarjouksia, jotka ovat taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti arvokkaimpia, lisäämällä julkisiin hankintasopimuksiin sosiaalisia tai ympäristökriteereitä;
11. panee tyytyväisenä merkille julkisia hankintoja koskevan direktiivin uudistamisen niin, että se sisältää lausekkeita ja kriteerejä, joilla edistetään muun muassa sosiaalista osallisuutta ja innovointia; kannustaa jäsenvaltioita sisällyttämään julkisia hankintoja koskeviin prosesseihin sosiaalisia lausekkeita ja kriteerejä;

Rahoitus

12. pitää valitettavana, että yhteisötalouden yrityksillä on jopa enemmän ongelmia kuin perinteisillä yrityksillä yksityisen tai julkisen rahoituksen saannissa;
13. huomauttaa, että rahoituksen saamista vaikeuttaa rahoituksen välittäjien tietämättömyys näiden yritysten todellisuudesta; korostaa, että on parannettava näiden rahoituksen välittäjien tietoja yhteisötalouden yrityksistä, jotta niiden rahoituksen saanti helpottuisi;
14. panee tyytyväisenä merkille eurooppalaisia yhteisötaloudelliseen yrittäjyyteen erikoistuneita rahastoja koskevan asetuksen antamisen;
15. korostaa, että EaSI-ohjelman yhteisötaloudellinen yrittäjyys -lohkolla ja muilla EU:n rakennerahastoilla ja ohjelmilla on oltava merkittävä rooli niiden rahoituksen parantamisessa;
16. korostaa, että yhteisötalouden yrityksille on annettava riittävästi taloudellista tukea paikallisesti, alueellisesti, kansallisesti ja EU:n tasolla; pitää välttämättömänä yhteisötalouden rahoituksen saannin parantamista erilaisilla rahoitusmuodoilla, kuten EU:n rahastoilla, riskipääomarahastoilla, mikroluotoilla ja kollektiivisella mikrorahoituksella (joukkorahoituksella);
17. pyytää komissiota suhtautumaan mahdollisimman joustavasti kysymykseen valtiontuesta yhteisötalouden yrityksille ja auttamaan paikallisia ja alueellisia viranomaisia ymmärtämään näille yrityksille myönnettyä valtiontukea ja soveltamaan sitä;
18. pyytää ottamaan huomioon investoinnit yhteisötalouteen arvioitaessa Euroopan strategisten investointien rahaston hankkeita;

Koulutus

19. pyytää jäsenvaltioita sisällyttämään opinto- ja koulutussuunnitelmiin yrittäjyyden ja yhteisötalouden periaatteet;
20. toteaa, että erät yhteisötalouden yritykset ovat kilpailukykyisiä ja niillä on johtava asema omalla alallaan, kun taas toiset tarvitsevat erityistaitoja yritystensä käynnistämiseksi, kehittämiseksi ja hallinnoimiseksi; pyytää jäsenvaltioita kehittämään yhteisötalouden yrittäjille suunnattuja ja erityisesti heille sovitettuja koulutusohjelmia yrityshallintoa koskevien perustietojen ja -osaamisen kehittämiseksi;
21. pyytää jäsenvaltioita edistämään vanhimpien työntekijöiden ja pitkäaikaistyöttömien jatkuvaa oppimista, jotta voidaan helpottaa heidän siirtymistään yhteisötalouteen;

Tuki ja edistäminen

22. pitää valitettavana, että yhteisötaloutta ei juurikaan ole tunnustettu Euroopan tasolla; katsoo, että tiedonkeruun parantaminen, tietojen ja hyvien käytäntöjen vaihtaminen Euroopan tasolla sekä yhteisötalouden ja sen saavutusten laajempi levittäminen

mediassa edistäisi yhteiskunnan laajempaa osallistumista yhteisötalouteen, auttaisi ymmärtämään sitä paremmin ja lisääisi sen tunnustusta ja näkyvyyttä;

23. pyytää komissiota tekemään vertailevan tutkimuksen yhteisötalouden kansallisista lupa- ja merkintäjärjestelmistä ja helpottamaan hyvien käytäntöjen vaihtamista tiiviissä yhteistyössä yhteisötalouden yritysten kanssa;
24. pyytää komissiota ja jäsenvaltioita edistämään yhteisötalouden yrityksille tarkoitettujen yrityshautomoiden perustamista;
25. pyytää jäsenvaltioita ottamaan huomioon parhaat käytännöt kansallisten verotusjärjestelmien mukauttamisessa yhteisötalouden yrityksiä ja solidaarista investointia hyödyttävällä tavalla;
26. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle.

PERUSTELUT

EU asetti tavoitteensa Eurooppa 2020 -strategiassa, jossa oli erittäin kunnianhimoisia tavoitteita, joita ei voida sivuuttaa.

Siitä huolimatta unioniin viime vuosina iskenyt talous- ja rahoituskriisi, joka onneksi alkaa lähestyä loppuaan, on aiheuttanut sen, että olemme etäännyneet näistä tavoitteista, joten on muutettava taloudellista ja yhteiskunnallista mallia, jotta tuleva kasvu olisi paitsi kestävä, myös EU:n perustana olevien taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen koheesion periaatteiden mukaista.

EU:n on kohdattava merkittäviä haasteita lyhyellä aikavälillä, esimerkiksi talouden ja rahoituksen kestävyys, sosiaalinen hyvinvointi ja erityisesti työllistäminen, ottaen huomioon erityisesti kaikkein heikoimmassa asemassa olevat ryhmät, kuten nuoret, naiset ja ikääntyneet, pitkäaikaistyöttömät, vammaiset ihmiset, maahanmuuttajat tai romanit. Näihin haasteisiin vastaaminen vaatii unionilta myös tulevien haasteiden ottamista huomioon, esimerkiksi väestön ikääntyminen tai maaseudun autioituminen;

EU:n tavoitteiden saavuttamisessa yhteisötalouden yritykset ovat avainasemassa.

Yhteisötalouden yritykset ovat osoittaneet kestävänsä paremmin talouden heilahteluja ja ne ovat pystyneet tarjoamaan innovatiivisia ratkaisuja koheesion ja sosiaalisen osallisuuden tai työpaikkojen luomisen hyväksi.

Yhteisötalouden yrityksillä on lisäksi vahva kytkös paikallisiin ja alueellisiin tilanteisiin, joten ne tarjoavat sopivia ratkaisuja erityistarpeisiin.

Yhteisötaloudellinen yrittäjyys ja sosiaalinen innovointi ovat ratkaisevan tärkeitä yhteisötalouden tulevan kehityksen kannalta. Siksi on ensiarvoisen tärkeää kiinnittää erityishuomiota koulutukseen. EU:n on iskostettava nuoriin jo varhaisessa vaiheessa välttämätön innovaatio- ja yrittäjähenki.

Toisaalta ei saa sekoittaa toisiinsa yhteisötaloutta ja yritysten yhteiskuntavastuuta. Yhteisötalouden yritykset ovat yrityksiä, joiden pääasiallinen tarkoitus on yhteiskunnallisen vaikutuksen saavuttaminen eikä yritysten jäsenten tai osakkaiden saama tuotto. Yritysten yhteiskuntavastuulla tarkoitetaan sitä, että perinteiset yritykset ottavat vapaaehtoisesti sosiaalisia ja ympäristötavoitteita omiin kaupallisiin ohjelmiinsa.

Sosiaalinen innovointi ja yhteisötaloudellinen yrittäjyys ovat siis avainasemassa yhteisötalouden kehittämisessä ja sen edistämiseksi olisi työskenneltävä seuraavilla aloilla:

- Koulutus
- Rahoituksen parantaminen
- Parempi näkyvyys EU:ssa ja jäsenvaltioissa sekä tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihtaminen
- Yhteisötalouden edistäminen EU:ssa ja jäsenvaltioissa
- Oikeudellisten kehysten parantaminen.